

форми пізнавальної діяльності: підготовка й захист проектів (індивідуальних і групових), доповідей, проведення диспутів, дискусій, використання рольових і ділових ігор, імітаційно-ігрових тренінгів та ін.

Відповідно до логіки розвитку науково-технічного і соціального прогресу формування гуманітарно-технічної еліти передбачає регулярне оновлення методів професійної підготовки. Ефективну психолого-педагогічну і управлінську підготовку може забезпечити розробка і використання нових освітніх технологій, у першу чергу широка інформатизація навчально-виховного процесу і активних методів навчання.

Таким чином, при організації навчання майбутніх інженерів-педагогів на основі креативного підходу й використання імітаційно-ігрових і проектних технологій ми вважаємо, що створюються необхідні умови для розвитку креативних якостей особистості студентів, формування їхньої професійної компетентності, яка відповідає світовим стандартам та динамічним змінам професійної діяльності.

Проте останнім часом з'являються так звані «технології творчості», які технології потребують детального вивчення та можливість їх застосування при підготовці інженерів-педагогів.

Токар М.М.
НТУ «ХП»

ЕТАПИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЕЛЕКТРОТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Сучасний стан розвитку електротехнічного промислового комплексу України обумовлює якісні зміни в професійній підготовці фахівців. Перехід до ринку, конкурентоспроможність виробництва в ринкових умовах, нові вимоги до працевлаштування багато в чому залежать від здатності й готовності людини до професійної діяльності, розвинутих вмінь та готовності вирішувати соціально-психологічні, економічні й науково-технічні завдання, впроваджувати й освоювати нову техніку, технологію. Виникає потреба у висококваліфікованих фахівцях, які мають сформоване професійне мислення, що дозволяє їм вдосконалювати свою

професійну майстерність. Вищий навчальний заклад повинен готувати фахівця, здатного розбиратися і орієнтуватися в системі «природа-людина-техніка». Тому формування професійного мислення є одним із актуальних завдань професійної підготовки майбутніх фахівців.

При виконанні дослідження визначено три етапи формування професійного мислення майбутніх фахівців електротехнічних спеціальностей у вигляді: початкового, процесуального та рефлексійно-оцінювального.

Завданням початкового етапу дослідження є необхідність визначення мети, наукового апарату, гіпотези дослідження, констатація стану сформованості професійного мислення у студентів, визначення протиріч у сучасній підготовці. За П.Г. Лузаном, «мета – уявлення суб'єкта про продукт, який задовольняє потребу». Тому, метою формування професійного мислення студентів електротехнічних спеціальностей є досягнення сформованості професійного мислення.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити навчально-виховні завдання: формування мотивації до оволодіння фахом; формування мотивації до оволодіння навчальними дисциплінами; формування усвідомленості необхідності оволодіння професійним мисленням; формування системи базових для професійної підготовки і професійного мислення знань, вмінь, навичок; формування вмінь та навичок роботи з комп'ютером; формування дій, операцій професійного мислення; формування культури професійного мислення і поведінки.

Для їх вирішення необхідно дотримуватись принципів професійної педагогіки: послідовності; доступності; системності; наочності; зв'язку теорії та практики; фундаментальності; науковості; проблемності; інноваційності; індивідуального підходу в навчанні; професійної спрямованості та ін.

Процесуальний етап являє собою професійну підготовку, під час якої формується професійне мислення, містить теоретичну і практичну складові, які забезпечують як набуття теоретичних і практичних знань, вмінь, навичок, так і вмінь та навичок застосування професійних мисленнєвих дій та операцій. Ці завдання виконуються за умови суб'єкт-

суб'єктної взаємодії між суб'єктами освітнього процесу – викладачами і студентами.

Для досягнення результату необхідне впровадження педагогічних умов: формування потреб та мотивів студентів до здобуття фахових знань; забезпечення педагогічної взаємодії між студентом та викладачем; створення професійно-орієнтованого навчального середовища з й нахилом на дуальність у професійній підготовці. Доведено, що запровадження перелічених педагогічних умов у навчально-виховний процес підготовки майбутніх фахівців електротехнічного напрямку сприяє формуванню і розвитку в них необхідних ЗУН професійного мислення, які формують ставлення до фаху.

На рефлексійно-оцінювальному етапі визначаються критерії оцінювання результатів сформованості професійного мислення студентів електротехнічних спеціальностей: ціннісно-мотиваційний; технічний; когнітивний; творчий; оперативний; рефлексивний.

Подальшого дослідження потребують: проблеми управління якістю професійної підготовки бакалаврів і магістрів технічних наук; інноваційні педагогічні технології спрямовані на формування професійного мислення майбутніх інженерів.

Філіченко Ю.В.
НТУ «ХП»

ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ

Сьогодення потребує фахівців, яким властиві ініціативність, здатність до здійснення свідомого самостійного вибору, розвинуте почуття власної гідності, здатність до особистісного самовдосконалення, тобто певні лідерські якості. Це обумовлено тим, що людині необхідно виконувати різні ролі, у тому числі й керівника мікро- (сім'я) або макроколективу (організація, виробництво) та ін.

Вищий навчальний заклад в свою чергу відіграє важливу роль у формуванні лідерських якостей майбутніх фахівців. Як зазначає Держав-